

Ján Chalupka:

Kocúrko

Tretie dejstvo

Výstup 20.

(Úryvok)

Pán z Chudobíc predstavuje učiteľovi Slobodovi svojho syna Attilu. Chvastá sa pred ním svojimi slávnymi predkami a praje si, aby ani jeho syn nebol menej slávny.

Chud.: *Veru by sa ani za to ešte nezahanbil. – Len aby sa tento chlapec na otca udal. – A to vám na svedomie kladiem, aby sa mi v maďarčine vyznačil. – Po slovensky sa i od chlapcov naučí a – niksdajč!*¹

Sloboda: *A pretože i na šatách mnoho záleží, nechže nosí nadrágy. A to mu často budem pripomínať, čo kdesi i váš i náš v tom ohľade Čokonay povedá, lebo sa i to na Slováka ako na Maďara vzťahuje:*

*Mihelyt nyelvet, ruhát és szokást elhagytok,
azonnal megszűntök lenni, amik vagytok.*

Chud.: *Íljen! – Ale mi to musíte vysvetliť, lebo vyznať musím, že mi z tej maďarčiny mnoho z hlavy vyfučalo. – Oj, dávno to bolo – accurate ezer hít sás etven et – keď som oždiansku školu opustil. (K Attilovi.) A ty ešte tu? – Choď a daj pozor na tie husi, aby do škody nevošli.*

Attila: *Alászolgája! (Urobí nemotorný kompliment, skákajúc odíde.)*

Sloboda: *To dobre vyslovil.*

Chud.: *Ej, to bude dobre, sensim pedetentim.² – Vráťmeže sa ale, kde sme sa zakrákorili. – Tie verše Dugovičove.*

Sloboda: *To, to! – Čokonayho – áno.*

Chud.: *Tie sa mi veľmi zapáčili. – Povedzte mi to po slovensky.*

Sloboda: *Nuž to by asi tolko znamenalo:*

*Len čo si zvyk, odev, jazyk zavrhnete,
čím ste boli posiaľ, tým byť prestanete.*

Chud.: *To sa mňa netýka. – Nad uhorskú reč...*

Sloboda: *Maďarskú – kérem.*

Chud.: *Nemýl'te ma! Nad uhorskú reč a uhorské nohavice a uhorský chlieb a uhorské víno, uhorský dohán, uhorskú slaninu, uhorské fúzy et cetera – nič na svete! – a nebožtík Podkonický nám to ne-raz opakoval, že extra Hungariam non est vita.³ – Nuž ale akože vy toho – ako sa volá?*

Sloboda: *Čokonay.*

Chud.: *Akože to na Slovákov vzťahuje, čo Kočony o Maďaroch povedal?*

chvastá sa
- dicsekszik

predkovia
- ősök

aby sa na otca udal
- hogy az apjára hasonlítson
na svedomie vám kladiem
- a lelkére kötöm

často mu to budem pripomínať
- sokszor emlékeztetem majd
rá

aby do škody nezašli
- nehogy tilosba menjenek
nemotorný kompliment
- ügyetlen, suta bók, meghajlás

nebožtík
- megboldogult